

Minna Blomroos

Suomen Automobiili-Historiallinen Klubi

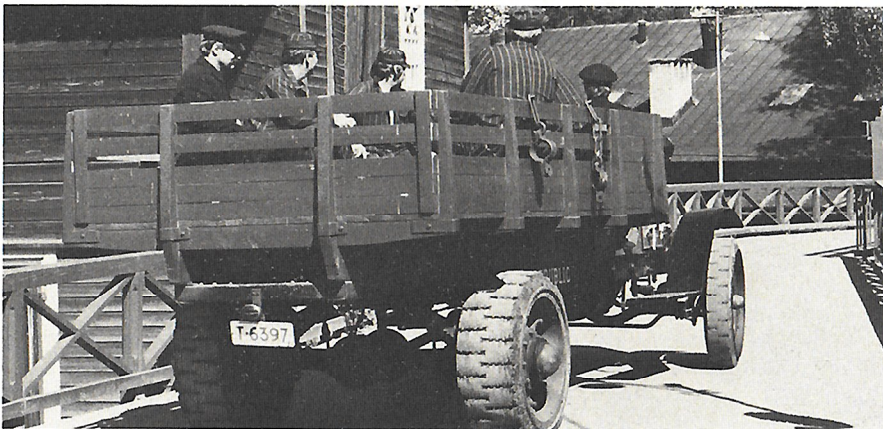

Syksyllä 1958 oli eräässä helsinkiläisessä autotallissa vilskettä. Siellä pitivät kokouksiaan nuoret mobilismit harrastajat. Seuraavan vuoden tammikuussa on yhdistysrekisteriin ilmoitettu perustetuksi Suomen Automobiili-Historiallinen Klubi ry.

”Automobiiliksi määrittelimme auton, joka on valmistettu vuoteen ’40 mennessä. Kantti × kantti sekä lippa-autojen lisäksi tulevat kysymykseen 30-luvun ajoneuvot. Jäsenemme hankkiman kaluston pääosa on vuodelta 1928, koska silloin saavutettiin autojen tuonnin ensimmäinen huippu.” (Lehdistötiedote vuodelta 1960.)

”Klubin tarkoituksena on maasamme olevien tai tänne tuotavien vanhojen moottoriajoneuvojen luettelointi, niiden hankkiminen ja säilyttäminen, niiden entistäminen ja kunnostaminen museo- ja opetus-tarkoituksessa, vanhojen autojen huollon edistäminen ja liikennekulttuurin kohentaminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi klubi järjestää näyttelyitä, ralleja, retkeilyjä ja kuntouskilpailuja vanhoille ajoneuvoille.” (Ote säännöistä.)

Klubin kalustoon on kuulunut vm. 1913 Republic -kuorma-auto sekä 7 hengen Rolls Royce Silver Ghost avo-auto. Kalustoaan klubi ja jäsenet ovat säilyttäneet mm. navetan yllisillä Mankkaalla sekä venäläisten pystytämässä ruokailurakennuksessa ja panssarivaunuhallissa Porkkalassa.

SA-HK Retkeilyajot ”Auto 100 vuotta” Pori. Keski-Suomen kerho Republic-kuorma-autollaan. Kuvattu Noormarkussa 14.6.1986.

Retkeilyajot

Yhteistyössä Autoklubin kanssa SA-HK järjesti liikennekilpailun mobiileille Helsingissä v. 1959. Näitä seurasivat ensimmäiset retkeilyajojen tyyppiset kilpailut, joissa oli jo leikkimielisiä rastitehtäviä nykyisten ajojen tyyliin. Vuosina 1959—63 nämä ajot suuntautuivat Porvooseen ja niitä kutsuttiinkin Porvoon ajoiksi.

Ensimmäisen kerran ajot suuntautuivat muualle kuin Porvooseen v. 1964 ja seuraavana vuonna juuri perustettu Tampereen paikalliskerho otti järjestääkseen SA-HK:n VII Retkeilyajot.

Vuosina 1966—70 retkeilyajojen tapahtumapaikkana oli Helsinki ja sen ympäristö. Vuonna 1971 Kymen Automobiilikkerho ry. järjesti Retkeilyajot Kotkassa ja siitä lähtien paikalliskerhot ovat vuorotelleet ajojen järjestäjinä.

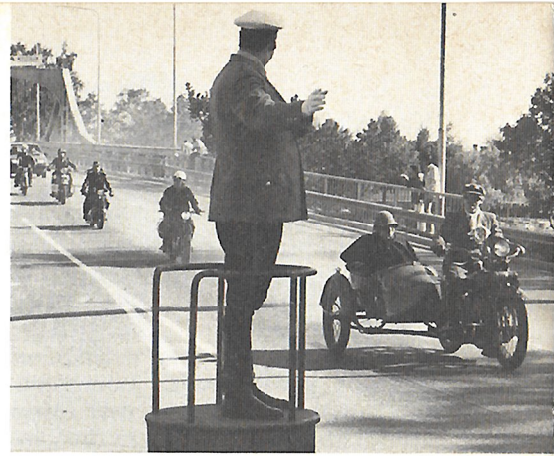
Satakunnan Mobilistit ry. järjesti SA-HK:n XXVII Retkeilyajot Porissa v. 1986, jolloin oli kulunut sata vuotta mm. siitä, kun sana ”automobiili” mainittiin ensimmäisen kerran. Kansainvälinen Veteraaniautojärjestö — FIVA — hyväksyi ”Auto 100 Vuotta” -Retkeilyajot A-ralliksi, mikä teki näistä ajoista ensimmäisen kansainvälisen automobiilitapahtuman Suomessa sekä toiseksi suurimman ”Auto 100 vuotta” -tapahtuman Euroopassa.

Ajot alkoivat perjantaina 13. kesäkuuta Uudenkaupungin Saab-Valmetin tehtailla, joissa oli mm. tutustumiskäynti sekä Saab Cabrioletin esittely. Tehtaan läheisyydessä sijaitsevan Uudenkaupungin Automuseon suo-

jissa on ensimmäinen suomalaisen, Frans Lindströmin, rakentama auto Korvensuu vm. 1913. Auto on edelleen ajokuntoinen.

Uuteenkaupunkiin saapuneet mobiilit ajoivat karavaanissa Rauman kautta Poriin, josta retkeilyajojen lähdön oli määrä tapahtua lauantaina.

Lähtö- samoin kuin maaliviivan

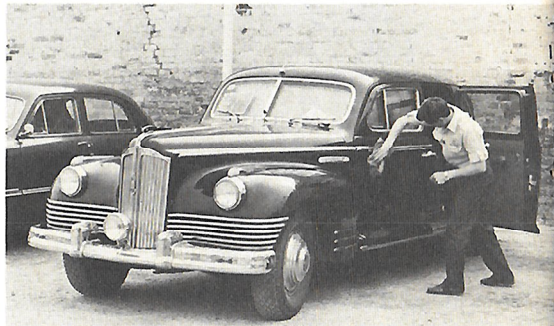
SA-HK Retkeilyajot ”Auto 100 vuotta” Pori. Moottoripyörät saapumassa Etelärantaan ajojen lähtöpaikalle 1.6.1986. Etualalla Harley-Davidson 26 J vm 1926.

ylitti yli 250 mobiilikuntaa. Kilpailureittejä oli kaksi, jotka yhtyivät lähtöalueella, sitten piknik-paikalla, jona toimi Ahlströmin huvilan nurmikko Noormarkussa, ja maalissa Cotton Clubilla. Kaikki mobiilit osallistuivat Concours d’Elegance, asu- ja ajoneuvokilpailuun, jossa parhaiten mobiilin henkeen kuuluva asu- ym. kokonaisuus palkitaan.

Sekä ajokilpailu että Concours d’Elegance, entisöinnin laatukilpailu, on jaettu luokkiin mobiilin valmistusvuoden mukaan. Lisäksi ajokilpailussa on oma luokkansa naiskuljettajille ja molemmissa kilpailuissa omat luokat hyötyajoneuvoille ja moottoripyörille.

Sunnuntain ohjelmaan kuului Pori Grand Prix, jossa oli mukana myös muutamia Eltsun Veteraaneja: A. Lindberg, F. Geitel, W. Lahtinen, O. Rieki, S. Rikkilä, L. Veijalainen sekä nuorempaa polvea edustanut S. Lampinen.

Grand Prix:ssä oli neljä luokkaa: moottoripyörät, Styrkeprovet, vuotta 1949 vanhemmat sekä nuoremmat urheiluauto. Vm. 1925 ja sitä vanhemmat mobiilit ovat oikeutettuja kilpailemaan Styrkeprovet-luokassa. Tähän pohjoismaiseen voimainkoetukseen kuului ajo Uudestakaupungista Poriin perjantaina, Retkeilyajo lauantaina sekä sunnuntain Grand Prix. Kilpailussa ei oteta aikoja, vaan tarkkuus ja maaliviivan ylitys ratkaisevat.

SA-HK Retkeilyajot ”Auto 100 vuotta” Pori. Latvian Automobiiliklubi osallistui ajoihin ZIS 115 S, vm 1949, panssaroidulla henkilöautolla. Kuvattu 14.6.1986 Porissa.

Porin näyttelyssä oli mm. maailman vanhinta, vuoden 1886 Benz Patent-Motorwageonia esittävä, millimetrin tarkka jäljennös, Riikasta tullut, Stalinin käyttöön valmistettu ZIS-panssariauto ja Auto-Union kilpa-auto (V16 moottori, 520 hv, 340 km/t), jonka oli tarkoitus ottaa osaa myös Grand Prix'hin.

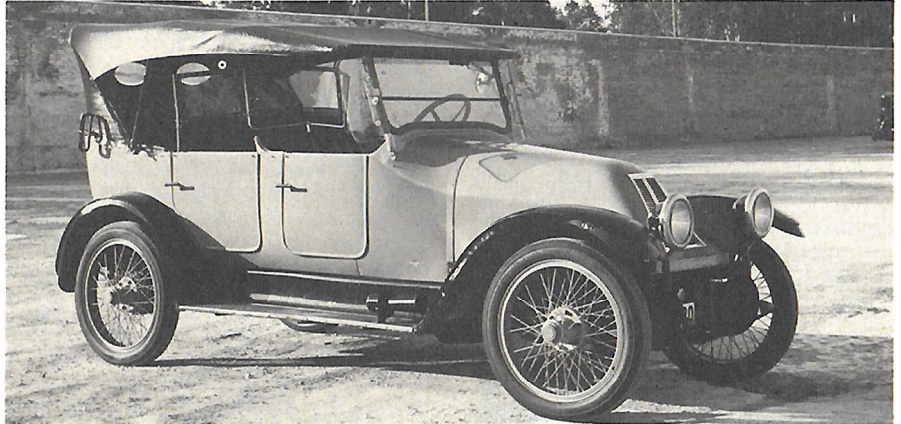
Jokaisiin retkeilyajoihin on kutsuttu myös ulkomaalaisia mobilisteja meille harvinaisine kalustoineen. Lähimmät saapuvat Tallinnasta, kauimmat peräti Italiasta.

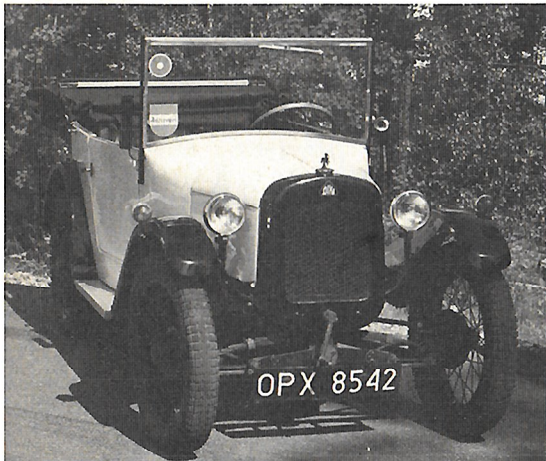
SA-HK Retkeilyajot "Auto 100 vuotta" Pori. Yleisnäkymä näyttelyalueelta 15.6.1986, Pori Puuvillatehdas.

SA-HK Retkeilyajot "Auto 100 vuotta" Pori. Ajoihin osallistui useita sotilasajoneuvoja. Kuvattu Noormarkussa 14.6.1986.

SA-HK Retkeilyajot "Auto 100 vuotta" Pori 1986. Norjalaisen Knut Erik Bjerkesethin ilmajäähdytteinen Franklin 9 B vm 1919 Porissa 14.6.1986.

SA-HK Retkeilyajot "Auto 100 vuotta" Pori. Puolalainen Tabisz Stanuslaw saapui vaimonsa kanssa ajoihin BMW Dixi, vm 1928, henkilöautolla. Kuvattu 13.6.1986.

Museoajoneuvot ja niiden tarkastukset

Museoajoneuvo tuli viralliseksi liikenneministeriön museoajoneuvoista 12.10.1978 antamalla päätöksellä. Museoajoneuvoksi voidaan hyväksyä perusteellisen tarkastuksen jälkeen ajoneuvo, joka ennen 1.1. kuluu 25 vuotta on täyttänyt 25 vuotta.

Museoajoneuvon tulee olla mahdollisimman alkuperäinen kaikilta yksityiskohdiltaan tai ainakin alkuperäistä vastaavassa kunnossa: huolellisesti ja tarkasti entisöitynä. Näitä ajoneuvoja on Suomessa tällä hetkellä n. 1500.

Museoajoneuvotarkastuksen läpäissyt ajoneuvo saa entistämistodistuksen, jonka myöntäjiksi Auto-rekisterikeskus on hyväksynyt Jussi Juurikkalan, SA-HK ry:n, Veteraanimoottoripyöräklubi ry:n ja Autohistoriallinen Seura ry:n.

Tarkastajat toteavat ajoneuvon tekniikan ja ilmiänsä alkuperäisyyden ja laativat entistämistodistuksen, joka korvaa rekisteriotteen lisäedellytyksin.

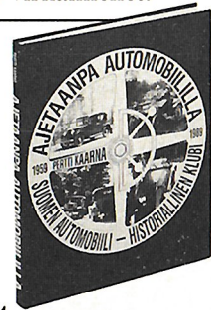
Katsastuksen läpäisseille ajoneuvoille on olemassa erityinen vakuutus, joka oikeuttaa liikennöimään autolla tai muulla museoneuvolla 30 päivää kalenterivuodessa.

Entistämisseminaari

Tampereen kerho järjestää monen muun hyvän tapahtuman ohella keran vuodessa entistämisseminaarin, joka on tarkoitettu koko mobilistiperheelle. Mobiilit jätetään yleensä

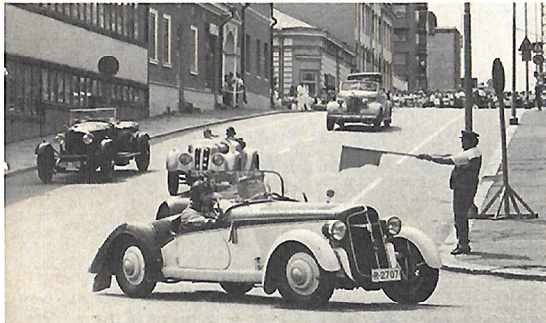
kotitalleihin, mutta ajoneuvon aikakauden mukainen asu pyritään ottamaan mukaan viimeistään iltajuhlaan päälle pantavaksi.

Miehille suunnattuja aiheita ovat esim. perinnettä, yleisistöintiä, työkaluesittelyä, peltikorjaukset, kromiosien käsittely jne. Mobilistidaamien ohjelma suuntautuu yleensä vaatetuspuolelle. Esitelmöitsijöinä ovat rutinoituneet asiantuntijamobilistit tai virkamiehet.

Ajetaanpa automobiililla

Mobilistiharrastus on nousussa. Aktiivisia mobilisteja arvioidaan olevan vähintään 50 000. Osa heistä toimii merkkikerhoissa ja muissa mobilistiklubeissa. Eräs näistä, Suomen Automobiili-Historiallinen Klubi ry. tulee ensi vuonna toimineeksi 30 vuotta. Juhlan kunniaksi klubi julkaisee 240-sivuisen kirjan "Ajetaanpa Automobiililla", jonka toimittaa Pertti Kaarna. Juhlateos ilmestyy sopivasti klubin Helsingissä ajettaviin 30-vuotisjuhla-ajoihin 3.—4.6.89.

SA-HK Retkeilyajot "Auto 100 vuotta" Pori. Pori Grand Prix: urheiluautot vuoteen 1940. Edessä O. Veijalainen Adlerillaan 15.6.1986.